

Không thể không công nhận rằng kinh tế Việt Nam phát triển một cách nhanh chóng trong những năm gần đây.

Tuy nhiên, Bill Hayton - chủ phóng viên BBC tại Hà Nội - phân tích trong một bài báo đăng trên tạp chí Foreign Policy của Mỹ, rằng chính sách "bàn tay rắn" về chính trị của Đảng Cộng sản có thể gây nguy cơ biến thành quá kinh tế thành thảm họa xã hội:

Bài báo 'Cuộc cải mới ở Việt Nam' (Vietnam's New Money) bắt đầu bằng mô tả một đám cưới tại khách sạn Caravelle, TP Hồ Chí Minh, hôm 16/11/2008.

"Chú rể là ông Nguyễn Bảo Hoàng, 36 tuổi, giám đốc điều hành công ty đầu tư IDG Ventures Vietnam; và cô dâu là Nguyễn Thanh Phương, 27 tuổi, giám đốc một công ty đầu tư khác, VietCapital."

"Hai công ty này qua lý khoa học 150 triệu đôla tiền đầu tư của Việt Nam."

Cô Pháng là con gái của Thuáng Nguyễn Tấn Dũng, và ông Hoàng là Việt kiều Mỹ, người có cha mẹ chuyển y khoa Việt Nam năm 1975 để trốn tránh những người công nhân, để rồi con trai của họ lại quay về cùng con gái của một người trong số đó.

"Cuộc hôn nhân của hai người mang nhiều yếu tố của một nước Việt Nam mới, nơi mà cho dù dòng của các người đang chuyển vào, Đảng Cộng sản vẫn thống lĩnh các hai lĩnh vực kinh tế và công."

Máng lợi ích xã hội chủ nghĩa theo kiểu của ông cháu cha đang trở thành đe dọa cho số phận của những người lại của Việt Nam.

Bài báo nói nhiều doanh nghiệp "tư nhân" thực tế thực là doanh nghiệp nhà nước hoặc nhà nước vẫn còn số hữu một phần, đa số do các đảng viên qua lý.

Đa số các nhân vật có vai trò quản lý khu vực tư nhân đầu là người do Đảng bổ nhiệm, hoặc người nhà, hay bạn bè họ.

"Ban lãnh đạo Đảng Cộng sản đang biên chế chủ nghĩa tư bản của Việt Nam thành doanh nghiệp gia đình."

Việt quy tắc quyền lực toàn diện trong tay Đảng, theo tác giả Bill Hayton, là diễn biến rất đáng lo ngại cho tương lai của Việt Nam.

Bài báo còn đưa ra thêm một số dẫn chứng cho quan hệ gia đình trong tiền bạc và quyền lực của Việt Nam, như các trường hợp doanh nhân Trần Gia Bình, chủ tịch tập đoàn FPT, người từng là con rể của Võ Nguyên Giáp; hay bà Đinh Thị Hoa, sáng lập viên công ty Galaxy, mà nay nằm trong tay một công ty PR, một số chuỗi nhà hàng kiều châu Âu, một hãng phim truyền hình và rạp chiếu phim hiện đại ở Tp HCM.

Bà Hoa thuộc lứa đầu tiên trong những người đi học qua n tri kinh doanh tại Đạ i học danh tiếng Harvard Hoa Kỳ theo học bổng của Ngân hàng Thế giới. Nhưng "Galaxy không phải là bổng d ợng mà có".

"Khi Ngân hàng Thế giới cho n bà Hoa đ trao học bổng, bố của bà (ông Đinh Nho Liêm) đang là th tr ợng ngoại giao."

"Tha nh công, tha nh công, đạ i tha nh công"

T n c a dân đ c huy đ ợng cho các đ nh ch tài chính do nhà n c n m?

Tác gia Bill Hayton viết n dẫn l i Hồ Chu ti ch dùng đ nói về khối đạ i đoàn kết dân tộc - "Thành công, thành công, đạ i thành công", đ bình luâ n về tiến trình m c a nên kinh tế trong n c.

Năm 1993, s li u chính ph cho th y khoa ợng 60% dân số sống đ i m c đói nghèo. Năm 2004, tỷ lệ đó tu t xuống chỉ còn 20%.

Việt Nam cũng đã thực hiện được hầu hết các mục tiêu Thiên niên kỷ do Liên Hiệp Quốc đưa ra và tiến vào danh sách Các quốc gia có thu nhập trung bình.

Thế nhưng theo ông Hayton, sự kém soát của nhà nước trong quá trình phát triển đang gây quan ngại.

"Việc kết hợp giữa các lợi ích của Đa đảng và của khối nhân dân đang làm biến thái nên kinh tế theo xu hướng thoái lui cần có sự điều chỉnh không phải vì nguyên nhân vô cớ của số đông."

"Mạng lưới xã hội chủ nghĩa theo kiểu của ông cháu cha đang trở thành đe dọa cho sự ổn định trong tương lai của Việt Nam."

Liên ban lãnh đạo Đa đảng Cộng sản có khả năng đứng lên đối mặt với giới nhà giàu mới và đòi hỏi chuyển giao mô hình phân tài sản thông qua thuế khóa để giúp dân nghèo các tỉnh xa hay không?

Bài viết ca ngợi báo rằng nếu không cần thận trọng, Việt Nam sẽ đi vào con đường mà nhiều quốc gia từng được Ngân hàng Thế giới ca tụng vấp phải, là sau phát triển vũ bão là xuống dốc không phanh.

"Các tập đoàn lớn nhất của nhà nước đang thiết lập những kênh tài chính không minh bạch để đổ tiền vào các dự án chủ yếu tính toán về kinh tế mà không tính đến môi trường."

Cho tới tháng Sáu năm 2008, 28 tập đoàn bỏ ra khoảng 1.5 tỷ đôla để mua công ty hoặc mua cổ phần áp đảo tới các công ty quản lý vận tải, công ty môi trường, ngân hàng thương mại và công ty bảo hiểm.

Tác giả phân tích rằng 3/4 số các công ty tài chính của Việt Nam nay nằm trong tay các tập đoàn nhà nước lớn nhất (còn gọi là ngân công ty) và do vậy, các tập đoàn này có nguy

có trậ thành đợng quậ đen tậ quay vòng vậ n và haậ ch toán mà không ai kiệ m soát nô i.

Tuy nay không còn cậ chế cho vay lãi nhẹ tậ ngân hàng nhà nậ c nhậ ng các doanh nghiệ p công vẫn tìm đậ c nhiều cách đậ thu nhậ n tiên. Thí dụ Ngân hàng Phát triệ n vớ i tiên việ n trậ nậ c ngoài và Quỹ Ba o hiệ m Xã hộ i thuộ c ngân hàng này đang đóng vai trò cung cấp tài chính có lậ i cho doanh nghiệ p nhà nậ c.

"Lãnh đạ o Đạ ng Cô ng sa n Việ t Nam muốn qua n lý nên kinh tế theo kiệ u chuậ nghĩa mang tên Charles de Gaulle (Gaullism) ở Pháp, khi cao khố i kinh tế tậ nhậ và công cô ng cùng đậ c kiệ m soát bằng mô t ban điều hành thậ ng thắ ng, đậ c đạ o tạ o tạ i nhậ ng trậ ng qua n lý danh tiếng nhậ hoặ c việ n Hành chính Quốc gia (Nationale d'Administration) Pháp."

Theo cách thậ này, Đạ ng Cô ng sa n Việ t Nam sẽ hoặ ch đi nh chính sách cậ ba n rồi giao cho Nhà nậ c thậ c hiệ n. Đạ ng Cô ng sa n cũng sẽ giám sát quá trình đậ ba o đạ m việ c thậ c hiệ n chính sách.

Tuy nhiên, ông Bill Hayton cao nh báo rằng sậ thậ c có thể khác xa so vớ i trông đậ i.

Việ t Nam có thể sẽ biậ đậ suậ p đậ i sậ nặ ng cuậ a chính đố ng cuậ a cao i mới này.

"Vớ i đố ng tiên dễ dàng kiệ m đậ c, ngậ i ta có thể hối lộ giớ i chậ c đậ vi phạ m luậ t pháp. Các đạ ng viên ở doanh nghiệ p tìm cách mua chuộ c ngậ i làm chính sách."

Ông Hayton nhậ n xét rằng điều đáng ghi nhậ n ở Việ t Nam là trong nhậ ng lúc khuậ ng hoặ ng, Đạ ng Cô ng sa n luôn có thể kyậ luậ t mô t số đạ ng viên đậ vấn hỏi trậ t tậ trong nên kinh tế.

Nhậ ng ông đặ t câu hoặ i: "Liệ u việ c này sẽ kéo dài thêm đậ c bao lâu?"

"Cho tới nay, Việt Nam chia sẻ thành quả kinh tế mô hình cách đồng đều hơn là các nước láng giềng. Thế nhưng trong tương lai, việc phân bổ tài sản này sẽ có nghĩa là lấy mất mô hình phân chia cá nhân của giới trung hòa đa dạng nhất."

"Liên lạc lãnh đạo Đảng Cộng sản có khả năng đứng lên đối mặt với giới nhà giàu mới và đòi hỏi chuyển giao mô hình phân tài sản thông qua thuế khóa để giúp dân nghèo các tỉnh xa hay không?"

Tác giả Bill Hayton nói nếu không kiểm soát được ma túy quyền lực của đảng và giới đầu tư quyền thì Việt Nam có thể sẽ bị đô sụp đổ sức nặng của chính đồng của cá nhân này.